

ORYGINAŁ

Bruksela, dnia 30 października 2009r.
JURM(2009)8134

DO PREZESA I CZŁONKÓW TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI

UWAGI PISEMNE

przedstawione zgodnie z artykułem 23, akapit 2 protokołu o Statucie Trybunału Sprawiedliwości przez panie Anne-Marie ROCHAUD-JOËT, doradca prawny, oraz Katarzynę HERRMANN, członek służby prawnej Komisji.

Adres do doręczeń: - biuro pana Antonio ARESU, doradcy prawnego w służbie prawnej Komisji, Budynek BECH, ul. A. Weicker 5, 2721 Luxemburg, ze zgodą na jednoczesne doręczanie pism procesowych za pomocą faksu nr 00 32 2 299 45 69 lub pocztą elektroniczną na adres sj-greffe-contentieux@ec.europa.eu

w sprawie C-283/09

mającej za przedmiot wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie artykułu 234 Traktatu WE co do wykładni przepisów rozporządzenia Rady WE nr 1206/2001 w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych złożony przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postępowaniu w sprawie

pan Artur Weryński

przeciwko

Mediatel 4B spółka z o.o.

KOMISJA EUROPEJSKA MA ZASZCZYT PRZEDSTAWIĆ NASTĘPUJĄCE UWAGI W NINIEJSZEJ SPRAWIE:

I. RAMY PRAWNE

A. Uregulowania wspólnotowe

1. Artykuł 68 ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej: TWE) brzmi następująco:

„Artykuł 234 stosuje się do niniejszego tytułu w następujących okolicznościach i na następujących warunkach: gdy pytanie w sprawie wykładni niniejszego tytułu lub ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty na podstawie niniejszego tytułu jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o rozpatrzenie tego pytania.”

2. 28 maja 2001r. Rada WE przyjęła na podstawie art. 61 lit. c) i art. 67 ust.1 TWE rozporządzenie w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (dalej: rozporządzenie 1206/2001).
3. Artykuł 10 rozporządzenia 1206/2001 ustanawia terminy wykonywania wniosków o przeprowadzenie dowodu oraz ogólne przepisy znajdujące zastosowanie przy wykonywaniu tych wniosków i brzmi następująco:

„Przepisy ogólne dotyczące wykonania wniosku

1. Sąd wezwany wykonuje wniosek bezzwłocznie, najpóźniej w ciągu 90 dni od jego otrzymania.

2. Sąd wezwany, wykonuje wniosek zgodnie z prawem obowiązującym w jego Państwie Członkowskim.

3. Sąd wzywający, może zwrócić się o wykonanie wniosku zgodnie ze specjalną procedurą przewidzianą przez prawo jego Państwa Członkowskiego, używając w tym celu formularza A, którego wzór podany jest w załączniku. Sąd wezwany stosuje się do takich wymogów, chyba że procedura taka jest niezgodna z prawem Państwa Członkowskiego sądu wezwanego lub występują inne poważne trudności praktyczne. Jeżeli sąd wezwany nie stosuje się do takich wymogów na

skutek jednej z powyższych przyczyn, zawiadamia o tym sąd wzywający, używając w tym celu formularza E, którego wzór podany jest w załączniku.

4. Sąd wzywający może zwrócić się do sądu wezwanego o korzystanie z technik łączności przy przeprowadzaniu dowodów, w szczególności z możliwości wideokonferencji i telekonferencji.

Sąd wezwany stosuje się do takiego wymogu sądu wzywającego, chyba że procedura taka nie jest zgodna z prawem Państwa Członkowskiego sądu wezwanego albo istnieją inne poważne trudności praktyczne.

Jeżeli sąd wezwany, nie zastosuje się do takiego wymogu na skutek jednej z powyższych przyczyn, zawiadamia o tym sąd wzywający, używając w tym celu formularza E, którego wzór podany jest w załączniku.

Jeżeli sąd wzywający lub sąd wezwany, nie ma dostępu do środków technicznych, określonych powyżej, sąd mający dostęp do nich, może udostępnić je na mocy wzajemnego porozumienia”.

4. Art. 18 rozporządzenia 1206/2001 stanowi następująco:

„1. Wykonanie wniosku, zgodnie z art. 10, nie powoduje powstania roszczeń o zwrot opłat lub kosztów.

2. Niemniej jednak, jeżeli sąd wezwany wymaga tego, sąd wzywający zapewnia zwrot, bez opóźnienia;

- wynagrodzeń wypłaconych biegłym i tłumaczom, oraz

- kosztów wynikłych w związku ze stosowaniem art. 10 ust. 3 i 4.

Obowiązek pokrycia wynagrodzeń lub kosztów regulowany jest przez prawo Państwa Członkowskiego sądu wzywającego.

3. W przypadku konieczności wydania opinii przez biegłego, sąd wezwany może przed wykonaniem wniosku, zwrócić się do sądu wzywającego o złożenie odpowiedniego depozytu lub zaliczki na żądane opłaty. We wszystkich innych przypadkach, depozyt lub zaliczka nie są warunkami wykonania wniosku.

Depozyt lub zaliczka wpłacane są przez strony, jeśli jest to przewidziane przez prawo Państwa Członkowskiego sądu wzywającego”.

B. Inne instrumenty prawa międzynarodowego

5. Obok uregulowań wspólnotowych Komisja uważa za stosowne przytoczyć poniżej przepisy innych instrumentów prawa międzynarodowego, które wydają się być pomocne w interpretacji przytoczonych wyżej uregulowań rozporządzenia 1206/2002.

6. Konwencja haska z 1 marca 1954r. o postępowaniu cywilnym (dalej: Konwencja haska z 1954r.) była pierwszym międzynarodowym instrumentem prawnym regulującym wykonywanie wniosków.

7. Artykuł 16 tejże Konwencji miał następujące brzmienie:

„Wykonanie rekwizycji nie może pociągać za sobą zwrotu jakichkolwiek opłat lub wydatków.

Jednak w braku porozumienia odmiennego państwo wezwane może żądać od państwa wzywającego zwrotu należności zapłaconej świadkom lub biegłym oraz wydatków powstałych wskutek współdziałania urzędnika wykonawczego, które stało się potrzebne z powodu niestawienia się świadków dobrowolnie, lub wydatków wynikłych z ewentualnego zastosowania artykułu 14 ustęp 2”.

8. Konwencja o przeprowadzaniu dowodów za granicą w sprawach cywilnych lub handlowych z 18 marca 1970r. (dalej: Konwencja haska z 1970r.) zastąpiła artykuły 8-16 Konwencji haskiej z 1954r.

9. Artykuł 14 Konwencji haskiej z 1970r. brzmi następująco:

„Wykonanie wniosku [o przeprowadzenie dowodów] nie uzasadnia obowiązku zwrotu jakichkolwiek opłat lub kosztów.

Jednakże państwo wezwane może żądać od państwa wzywającego zwrotu wynagrodzeń wypłaconych biegłym i tłumaczom oraz kosztów spowodowanych zastosowaniem szczególnej procedury, na żądanie państwa wzywającego na podstawie artykułu 9 ustęp 2.

Organ wezwany, którego prawo zobowiązuje same strony do zebrania dowodów i który nie jest w stanie sam wykonać wniosku, może po otrzymaniu zgody organu wzywającego wyznaczyć w tym celu odpowiednią osobę. Wnosząc o zgodę, organ wezwany określa w przybliżeniu koszty wynikające z takiego postępowania. Organ wzywający, który udzielił swej zgody, zwraca wszelkie powstałe koszty; bez takiej zgody organ wzywający nie ponosi kosztów“.

10. Artykuł 26 Konwencji haskiej z 1970r. stanowił:

„Jeżeli Umawiające się Państwo jest do tego zobowiązane ograniczeniami konstytucyjnymi, może zażądać od państwa wzywającego zwrotu kosztów związanych z wykonywaniem wniosków i z doręczaniem pism koniecznych do zapewnienia stawiennictwa osób, które mają być przesłuchane, kosztów

stawiennictwa takich osób oraz kosztów sporządzania protokołów z czynności dowodowych.

Jeżeli państwo złożyło wniosek na podstawie postanowień ustępu poprzedzającego, każde inne Umawiające się Państwo może żądać od tego państwa zwrotu analogicznych kosztów”.

II. STAN FAKTYCZNY I POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM ODSYŁAJĄCYM

11. Na podstawie postanowienia odsyłającego Komisja rozumie stan faktyczny i postępowanie poprzedzające wniesienie wniosku o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w następujący sposób:
12. Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie (dalej: „sąd odsyłający” oraz „sąd wzywający”) w ramach rozpoznania sprawy z powództwa pana Weryńskiego (dalej: skarżący) przeciwko Mediatel 4B spółka z o.o. (dalej: pozwana) o odszkodowanie z tytułu umowy o zakazie konkurencji skierował 6 stycznia 2009r. wniosek do Dublin Metropolitan District Court (dalej: „sąd wezwany”) wniosek o przeprowadzenie dowodu w formie przesłuchania świadka.
13. Pismem z 12 stycznia 2009r. przy użyciu formularza B sąd wezwany wystąpił do sądu wzywającego o przekazanie kwoty 40 euro tytułem pokrycia kosztów świadka.
14. Sąd wzywający zakwestionował zasadność wezwania o uiszczenie ww. kwoty tytułem pokrycia kosztów świadka.
15. Sąd wezwany podtrzymał swoje stanowisko podnosząc, iż zakaz pobierania opłat wyrażony w art. 18 ust.1 rozporządzenia 1206/2001 nie dotyczy należności świadków. Wg art. 10 ust.2 tegoż rozporządzenia prawo Państwa członkowskiego sądu wezwanego ma zastosowanie do niniejszego wniosku i ponieważ prawo irlandzkie nakazuje zwrot kosztów świadków, można tego zwrotu żądać od sądu wzywającego.
16. Sąd wzywający nie kwestionuje prawa świadka do zwrotu kosztów związanych ze stawiennictwem w sądzie, jednakże w jego opinii z rozporządzenia 1206/2001 nie wynika prawo dla sądu wezwanego do żądania zwrotu należności świadka od

sądu wzywającego. Jednocześnie sąd wzywający postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości (dalej: Trybunał) z następującym pytaniem:

„Czy Sąd wezwany ma prawo żądać od Sądu wzywającego zaliczki na poczet należności świadka lub zwrotu należności wypłaconych świadkowi przesłuchivanemu na podstawie Rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z 28 maja 2001r. dotyczącego współpracy między Sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzeniu dowodów w sprawach cywilnych i handlowych czy też powinien pokryć je z własnych środków finansowych?”

III. W PRZEDMIOCIE DOPUSZCZALNOŚCI PYTANIA PREJUDYCJALNEGO

17. Komisja pragnie na wstępie zwrócić uwagę na ewentualny problem dopuszczalności pytania prejudycjalnego z jakim zwrócił się Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie (dalej: „sąd odsyłający” lub „sąd wzywający”) w świetle przesłanek wymienionych w art. 68 TWE.
18. Według art.68 WE gdy pytanie w sprawie wykładni aktów przyjętych przez instytucje Wspólnoty Europejskiej na podstawie tytułu IV Traktatu WE jest podniesione przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwraca się do Trybunału o rozpatrzenie tego pytania.
19. W niniejszej sprawie pytanie, z którym zwrócił się do Trybunału sąd krajowy dotyczy wykładni przepisów rozporządzenia Rady 1206/2001 przyjętego na podstawie art. 61 lit. c) i art. 67 ust.1 tj. tytułu IV TWE.
20. Na podstawie polskiego ustawodawstwa¹ sąd odsyłający tj. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie jest sądem rejonowym w rozumieniu art. 10

¹ Zgodnie z art. 367, Dział V, rozdział I „Apelacja” ustawy z 17 listopada 1964r „kodeks postępowania cywilnego” (Dz.U. 1964 Nr43, poz. 296) regulującego postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych:

„§ 1. Od wyroku sądu pierwszej instancji przysługuje apelacja do sądu drugiej instancji.

§ 2. Apelację od wyroku sądu rejonowego rozpoznaje sąd okręgowy, a od wyroku sądu wojewódzkiego jako pierwszej instancji - sąd apelacyjny”.

ustawy „prawo o ustroju sądów powszechnych”² rozstrzygającym w pierwszej instancji spory m.in. z dziedziny prawa cywilnego, gospodarczego i prawa pracy. Na podstawie informacji zawartych w postanowieniu odsyłającym oraz w świetle znanego Komisji ustawodawstwa polskiego od rozstrzygnięć sądu rejonowego jak sąd odsyłającego przysługuje odwołanie do sądu okręgowego. Również od rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym stronom w postępowaniu głównym przysługiwać będzie prawo do apelacji od wyroku sądu odsyłającego.

21. Z powyższego wynika, iż sąd odsyłający w niniejszej sprawie nie jest sądem krajowym „*którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego*”³.
22. Ponadto, wg utrwalonego orzecznictwa dotyczącego art. 234 WE⁴ wynika, że sądy krajowe są uprawnione do skierowania sprawy do Trybunału wyłącznie wtedy, gdy zawiśnie przed nimi spór i muszą wydać rozstrzygnięcie w ramach postępowania mającego na celu wydanie orzeczenia o charakterze sądowniczym⁵.
23. Na podstawie informacji zawartych w postępowaniu odsyłającym nie wydaje się również że decyzja Trybunału co do interpretacji rozporządzenia 1206/2001, a w szczególności jego art.10 i 18, jest niezbędna do wydania przez sąd odsyłający wyroku w zawisłym przed nim sporze pomiędzy skarżącym i pozwaną.
24. W tym względzie Komisja pragnie zauważyć, że pytanie sądu odsyłającego dotyczy jego działalności administracyjnej tj. dziedziny współpracy pomiędzy sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, a nie zakresu wykonywania przez niego funkcji sądowniczej. Ponadto, rozporządzenie 1206/2001, a w szczególności jego art. 10 i 18 nie nadają żadnych praw ani obowiązków jednostkom, lecz dotyczą sposobu

² Ustawa z 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.Ustaw RP z 2001r. Nr 98 poz. 1070.

³ Co do interpretacji zwrotu „*sąd krajowy, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego*” zob. również wyrok Trybunału z 4 czerwca 2002r. Lyckeskog, C-99/00, pkt. 10-19.

⁴ Art. 234 WE, który ma zastosowanie do tytułu IV części trzeciej traktatu WE na mocy art. 68 WE.

⁵ Zob. np. postanowienia: z dnia 18 czerwca 1980 r. w sprawie 138/80 Borker, Rec. s. 1975, pkt 4; z dnia 5 marca 1986 r. w sprawie 318/85 Greis Unterweger, Rec. s. 955, pkt 4; wyroki: z dnia 19 października 1995 r. w sprawie C-111/94 Job Centre, Rec. s. I-3361, pkt 9; z dnia 14 czerwca 2001 r. w sprawie C-178/99 Salzmann, Rec. s. I-4421, pkt 14).

wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodu przez sąd wezwany oraz regulują kwestię kosztów z tym związanych.

25. W opinii Komisji gdyby kierować się brzmieniem art. 68 TWE zapytanie sądu krajowego w niniejszej sprawie jest, *prima facie*, niedopuszczalne⁶.
26. Z drugiej jednak strony, Komisja pozwoli sobie zauważyć, po pierwsze, iż sąd odsyłający w swoim postanowieniu nie wyraził najmniejszej wątpliwości co do dopuszczalności pytania prejudycjalnego mimo wyraźnego brzmienia art. 68 TWE.
27. Po drugie, jak już Komisja zauważyła w pkt. 22-24 niniejszych uwag kwestia interpretacji przepisów rozporządzenia 1206/2001 jest kwestią wynikającą w pełni z funkcji administracyjnych i dotyczy wyłącznie relacji pomiędzy sądami wzywającym i wezwanym. Pokrycie kosztów wniosku na przeprowadzenie dowodu w postaci przesłuchania świadka skierowanego przez sąd odsyłający w charakterze sądu wzywającego nie może stanowić przedmiotu apelacji, gdyż nie będzie miała ona bezpośredniego wpływu na wyrok w postępowaniu głównym. Pod tym względem sąd odsyłający konfrontowany jest z interpretacją przepisów rozporządzenia 1206/2001 jako sąd pierwszej i ostatniej instancji.
28. Po trzecie, celem art. 68 TWE było, zdaniem Komisji, podobnie jak w przypadku art. 234 ust.3 TWE zapewnienie jednolitej wykładni i zastosowania przepisów wspólnotowych. W związku z tym art. 68 TWE jako przepis specjalny stanowiący wyjątek od instytucji odesłania prejudycjalnego ustanowionej w art. 234 TWE dostępnej dla wszystkich sądów krajowych powinien uwzględniać sytuacje jak ta zaistniała w niniejszej sprawie gdzie wykładnia przepisu wspólnotowego nie będzie mogła stanowić przedmiotu w postępowaniu przed wyższą instancją sądową. Dlatego też, w opinii Komisji, zwrot „sąd krajowy, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego” użyty w art. 68 TWE powinien być interpretowany w ten sposób, iż uwzględnia on sąd krajowy, którego rozstrzygnięcie co do kwestii kosztów przeprowadzenia wniosku dowodowego nie podlega zaskarżeniu.

29. Ponadto, w niniejszej sprawie sąd odsyłający działa jako organ administracji w odniesieniu do kwestii kosztów przeprowadzenie wniosku dowodowego przez sąd innego Państwa Członkowskiego w ramach rozstrzygnięcia sporu powstałego pomiędzy panem Wieryńskim i spółką Mediatel 4B. Istnieje zatem związek pomiędzy pytaniem prejudycjalnym a wykonywaniem przez sąd odsyłający funkcji sądowniczej.
30. Nawet gdyby przyjąć, iż teoretycznie sąd odsyłający mógłby zwrócić się z pytaniem prawnym w tej kwestii do Sądu Najwyższego, i w ten sposób umożliwić temu ostatniemu przedstawienie jej Trybunałowi zgodnie z art. 68 TWE, to zdaniem Komisji taka możliwość wydaje się być sprzeczna z zasadą ekonomii procesowej oraz przedłuża stan niepewności prawnej dla organów sądowych.
31. W końcu, Komisja pozwoli sobie zauważyć, że Traktat o Wspólnotach Europejskich w wersji przyjętej na szczycie z Lizbonie⁷ uchylając aktualne brzmienie art. 68 TWE zniósł ograniczenia w adresowaniu pytań prejudycjalnych z dziedziny „*Wizy, azyl, imigracja, i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób*”.
32. Powyższe argumenty przemawiałyby za uznaniem właściwości Trybunału do udzielenia interpretacji rozporządzenia 1206/2001 w niniejszej sprawie.
33. Komisja zdaje się w kwestii rozstrzygnięcia o dopuszczalności pytania prejudycjalnego sądu odsyłającego na osąd Trybunału i ustosunkuje się poniżej do samej problematyki interpretacji przepisów rozporządzenia 1206/2001 co do kosztów przeprowadzenia wniosku dowodowego w postaci przesłuchania świadka przez sąd wezwany.

IV. W PRZEDMIOCIE PYTANIA PREJUDYCJALNEGO

34. W swoim pytaniu sąd odsyłający poruszył trzy kwestie:

- a) który sąd- wzywający czy wezwany- ma obowiązek przyznać świadkowi zwrot należności;

⁶ Zob. również w tym względzie wyrok Trybunału z 25 czerwca 2009r. Roda Golf, C-14/08, pkt. 25-29.

⁷ Dziennik Urzędowy UE z 9 maja 2008r. nr C115.

b) czy dopuszczalne jest uzależnienie wykonania wniosku od zapłaty zaliczki na poczet należności świadka

c) czy zwrot należności świadka powinien być pokryty ze środków finansowych sądu wezwanego;

35. Na wstępie Komisja pragnie zauważyć, iż w rzeczywistości pytanie prejudycjalne dotyczy interpretacji art. 18 w związku z art. 10 rozporządzenia 1602/2001, które regulują kwestie odpowiednio kosztów i przepisów regulujących wykonanie wniosku m.in. o przesłuchanie świadka.

Ad.a)

36. Wg art. 10 ustęp 2 rozporządzenia 1206/2001/WE sąd wezwany wykonuje wniosek zgodnie z prawem obowiązującym w jego Państwie Członkowskim. Chodzi tutaj o ogólną zasadę mającą na celu uproszczenie postępowania o przesłuchanie świadka wnioskowanego przez sąd innego Państwa Członkowskiego. Zakłada się, że sąd wezwany mający wykonać wniosek zna prawo krajowe regulujące postępowanie o przesłuchanie świadka lepiej niż prawo Państwa Członkowskiego gdzie siedzibę ma sąd wzywający. Jednocześnie art. 10 ust.3 przewiduje możliwość wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodu wg specjalnej procedury przewidzianej w prawie Państwa Członkowskiego sądu wzywającego.

37. W niniejszej sprawie sąd wzywający nie skorzystał jednak z możliwości wnioskowania owej procedury, w związku z czym wykonanie jego wniosku o przesłuchanie świadka odbywać się będzie, zgodnie z art. 10 ust.2 rozporządzenia 1602/2001, na zasadach przewidzianych przez prawo obowiązujące w tej materii w Irlandii.

38. Z postanowienia odsyłającego wynika, że prawo irlandzkie przewiduje zwrot należności świadka. Sąd wezwany powinien więc umożliwić taki zwrot. Jednocześnie powstaje kwestia zwrotu kosztów należności wypłaconych świadkowi na podstawie prawa irlandzkiego.

39. W tym względzie art. 18 ust.1 rozporządzenia 1206/2001 przewiduje, że wykonanie wniosku z art. 10 nie powoduje powstania roszczeń o zwrot

jakichkolwiek opłat lub kosztów. Jednocześnie jego ustęp drugi wymienia rodzaje kosztów, których zwrot sąd wzywający ma zapewnić. Wg brzmienia ustępu 2 art.18 obowiązek ten odnosi się do wynagrodzeń wypłaconych biegłym i tłumaczom oraz do kosztów wynikłych w związku z zastosowaniem art. 10 ust.3 i 4 rozporządzenia.

40. Odpowiedź na pytanie sądu odsyłającego sprowadza się zatem do wyjaśnienia, czy katalog przypadków wymienionych w art. 18 ust.2 rozporządzenia 1206/2001 jest zamknięty.
41. W tym względzie wyjaśnienia udziela tutaj geneza art. 18 rozporządzenia 1206/2001/WE. Rozporządzenie to kontynuuje założenia Konwencji haskiej z 1970r. odnośnie zwrotu kosztów. Motyw 6 rozporządzenia powołuje się na ową Konwencję.
42. Konwencja haska z 1970r. zmodyfikowała brzmienie art. 16 Konwencji haskiej z 1954r. Art. 16 Konwencji haskiej z 1954r. przewidywał *expressis verbis* możliwość domagania się przez Państwo wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodu zwrotu należności zapłaconych świadkom i biegłym (zob. wyżej pkt.7). Natomiast art. 14 Konwencji z 1970r. nie wymienia już „świadków” przy regulacji należności podlegających zwrotowi Państwu wykonującemu wniosek (zob. wyżej pkt.9).
43. Raport towarzyszący Konwencji haskiej z 1970r. wyjaśnia w tym przedmiocie, że nowe brzmienie art. 14 ust.2 Konwencji haskiej z 1970r. jest wynikiem przychylenia się do żądań delegacji niemieckiej mających na celu ograniczenie zakresu zwrotu powstałych należności jakich można domagać się od Państwa sądu wzywającego. Dlatego też art. 14 ust.2 Konwencji haskiej z 1970r. wyłączył z art. 16 ust.2 Konwencji haskiej z 1954r. zwrot należności zapłaconych świadkom oraz wydatków powstałych wskutek współdziałania urzędnika wykonawczego, które stało się potrzebne z powodu niestawienia się świadków dobrowolnie. Mogą stanowić przedmiot do zwrotu przez Państwo sądu wzywającego wynagrodzenia wypłacone biegłym i tłumaczom oraz koszty spowodowane zastosowaniem szczególnej procedury, na żądanie państwa sądu wzywającego na podstawie artykułu 9 ustęp 2.

44. W świetle powyższych wyjaśnień należy uznać, iż art. 18 ust.2 rozporządzenia 1206/2001 również dotyczy tylko tych należności w nim wymienionych z pominięciem kosztów świadków. Nie sposób również uznać „świadka” za „biegłego” w rozumieniu rozporządzenia.

45. Zdaniem Komisji zatem sąd wezwany nie posiada prawa na podstawie art. 18 w związku z art. 10 rozporządzenia 1206/2001 do żądania od sądu wzywającego zwrotu kosztów świadków wynikłych w ramach wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodu w postaci wysłuchania świadka.

Ad. b)

46. Co do kwestii możliwości żądania przez sąd wezwany zaliczki od sądu wzywającego Komisja pragnie zwrócić uwagę na art. 18 ust.3 rozporządzenia 1206/2001, który wprowadza ogólny zakaz wymogu zaliczki lub depozytu jako warunku wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodu za wyjątkiem przypadków wydania opinii przez biegłego.

47. W niniejszej sprawie przesłanka art. 18 ust.3 rozporządzenia 1206/2001 nie jest spełniona. Sąd wezwany nie ma zatem prawa żądać od sądu wzywającego zaliczki warunkującej wykonanie przez niego wniosku o przeprowadzenie dowodu w postaci wysłuchania świadka.

Ad. c)

48. W swoim pytaniu sąd odsyłający zastanawia się również czy sąd wezwany musi pokryć koszty świadka z własnych środków budżetowych. Zdaniem Komisji pytanie prejudycjalne ma raczej na celu wyjaśnienie - co do zasady - istnienia prawa sądu wezwanego do żądania od sądu wzywającego zwrotu należności świadka czy też wyjaśnienia od jakiego Państwa Członkowskiego świadek może domagać się zwrotu powstałych kosztów. Natomiast kwestia z jakich konkretnie środków finansowych ten zwrot musiałby nastąpić jest drugorzędna i nie wynika wprost z uregulowań wspólnotowych, w tym przypadku z rozporządzenia 1206/2001/WE.

49. Rozporządzenie 1206/2001 pozostawia uregulowanie tej kwestii prawu wewnętrznemu Państw Członkowskich, które może określić tryb oraz organ

odpowiedzialny za zwrot takich kosztów. W niniejszej sprawie, kwestia pokrycia należności świadka z własnych środków finansowych sądu wezwanego, czy też z innego budżetu przeznaczanego na ten cel podlega regulacjom krajowym, tutaj prawu państwa sądu wezwanego (prawu irlandzkiemu).

50. W związku z powyższym Komisja proponuje udzielić następującej odpowiedzi na pytanie sądu odsyłającego:

„Według przepisów rozporządzenia Rady z 18 maja 2001 w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych 1206/2001/WE, w szczególności jego art. 10 i 18, sąd wezwany do wykonania wniosku o przeprowadzenie dowodu w postaci przesłuchania świadka:

- nie posiada prawa do żądania od sądu wzywającego zaliczki na poczet należności świadka;

- nie posiada prawa do żądania od sądu wzywającego zwrotu należności wypłaconych przesłuchanemu świadkowi;

- musi przestrzegać przepisów krajowych własnego Państwa Członkowskiego regulujących prawo świadków do pokrycia kosztów wynikłych z ich przesłuchania. W przypadku gdy ustawodawstwo Państwa Członkowskiego sądu wezwanego przewiduje prawo świadka do żądania zwrotu wynikłych kosztów i wg tych przepisów zwrot ten powinien dokonać sąd wezwany, sąd ten jest zobowiązany do ich pokrycia z własnych środków finansowych. ”

Anne-Marie ROCHAUD-JOËT

Pełnomocnicy Komisji

Katarzyna HERRMANN